

<https://economie.hotnews.ro/stiri-energie-24564183-cum-apara-anre-cum-fuge-responsabilitate-scandalul-liberalizarii-pieteii-energiei-consumatorii-fost-informati-iar-obligarea-furnizorilor-vanda-pret-mic-este-ilegala.htm>

Cum se apără ANRE și cum fuge de responsabilitate în scandalul liberalizării pieței energiei: Consumatorii au fost informați, iar obligarea furnizorilor să vândă la preț mic este ilegală

Autoritatea Națională pentru Reglementare în Energie (ANRE) nu are vreo vină legată de modul dezastruos în care a fost gestionată liberalizarea pieței energiei electrice, a susținut Zoltan Nagy-Bege, vicepreședintele instituției, în cadrul unei dezbateri pe tema prețului la electricitate. Zoltan Nagy-Bege a încercat să prezinte câteva argumente, dar se dovedesc a fi contradictorii. Acesta acuză și "multiple presiuni" asupra ANRE de a impune prețuri mici furnizorilor de ultimă instanță, susținând că o intervenție ar fi ilegală. ANRE acuză presiuni în condițiile în care ordinele controversate legate de liberalizare au fost gândite și elaborate în întâlniri cu acești furnizori.

Ce a spus Zoltan Nagy-Bege, marți, la o dezbatere organizată de ziarul Bursa:

- Deși toată lumea a încurajat teoria că scandalul liberalizării a fost cauzat de lipsa informării consumatorilor, eu cred că scandalul este datorită creșterii de preț, care poate fi și de 20%.
- Noi avem 6 furnizori de ultimă instanță calificați în 2020, care sunt singurii îndreptățiți să furnizeze acest serviciu universal cu prețul aferent și acest preț este singurul la care puteau fi obligați să preia consumatorii care nu au optat pentru piața concurențială.
- În opinia mea, în cursul actualei liberalizări, consumatorii casnici au primit incomparabil mai multe informații legate de liberalizarea pieței decât cu ocazia liberalizării pieței pentru consumatorii noncasnici.
- ANRE nu și-a asumat acest rol de a informa direct consumatorii, dar nu o putem face, pentru ca nu avem această obligație, ci doar furnizorii, prin licențele de furnizare.
- Pot să spun că până acum furnizorii s-au achitat de această obligație și informațiile respective au ajuns la consumatori, dar e nevoie și de minimul interes al acestora pentru luarea unei decizii și de a nu fi serviți 100% de alții.
- Cu ocazia multiplelor presiuni la care ANRE a fost supusă în cursul lunilor decembrie și ianuarie prin care ni se solicita să obligăm furnizorii să încadreze cei 5,7 milioane consumatori casnici la cele mai mici prețuri din portofoliul de oferte, ar fi fost ilegal să facem acest lucru pentru că încalcă regulamentul și directiva europeană din domeniu.
- Nicio autoritate nu are dreptul să intervină în formarea prețurilor și că statele membre iau măsuri pentru a asigura concurența între furnizori. O asemenea

intervenție ar fi încălcat atât regulamentul 943/2019 cât și directiva 944/2019 și aș risca să spun că ar fi echivalat cu o nouă OUG 114/2018 cu aceleași efecte.

- Pentru ca a obliga un număr de furnizori să asigure energie ieftină pentru 5,7 milioane de clienți creează pierderi financiare pentru furnizor, care trebuie să fie recuperate de la celelalte categorii de furnizori: cei 3 milioane de consumatori casnici aflați deja în piața liberalizată și consumatorii noncasnici.

Care este realitatea

1. Este adevărat că liberalizarea pieței energiei de la 1 ianuarie 2021 a fost decisă încă din ianuarie 2020, după modificarea controversatei OUG 114/2018. Dar consumatorii casnici au început să primească cu adevărat informații despre liberalizare abia în luna decembrie 2020, în urma unor articole de presă. Practic, datorită presei, multe persoane au aflat că piața se va liberaliza de la 1 ianuarie 2021. Un studiu realizat de Asociația Energia Inteligentă arăta că la începutul lunii decembrie, aproximativ 90% dintre consumatorii casnici nu știau despre această liberalizare.

2. Lipsa informării a amplificat scandalul. Cu doar câteva zile înainte de finalul anului 2020, între Crăciun și Revelion, toată lumea a fost luată prin surprindere cu vestea că toți consumatorii casnici care nu sunt pe piața liberă vor fi trecuți automat în serviciul universal, de la 1 ianuarie, la preț cu până la 26% mai mare față de cât plăteau în decembrie. Nimeni nu a înțeles cum s-a format acest preț de serviciu universal, la nivelul furnizorilor de ultimă instanță (ENEL, CEZ, Electrica, E.ON) la care se află cei aproape 6 milioane de consumatori casnici care se aflau în regim reglementat. De altfel, ANRE nu a explicat cum s-au format aceste prețuri de serviciu universal. "Ce a stat la baza stabilirii acestor preturi? Aceste prețuri au fost transmise către ANRE?", a întrebat Bogdan Badea, șeful Hidroelectrică, în cadrul dezbaterii, susținând că ANRE nu oferă explicații.

3. Zoltan Nagy-Bege susține că ANRE nu putea informa direct consumatorii, deoarece nu are această obligație, în schimb s-au achitat furnizorii de această sarcină, ceea ce este departe de adevăr.

-Furnizorii au transmis în luna decembrie așa-zise informații, dar care erau, de fapt, mai mult încurajări pentru rămânerea în serviciul universal. HotNews.ro a arătat în mai multe rânduri că furnizorii transmiteau informații pentru oferte pentru serviciul universal, în primul rând. Scuza furnizorilor era că - ANRE a stabilit o informare standard în acest sens, în care să fie scoase în evidență ofertele pentru serviciul universal. Practic, ANRE a favorizat marii furnizori prin faptul că nu le-a impus să informeze eficient clienții că urmează să aibă loc o liberalizare, iar că cei care nu încheie contracte pe piața liberă vor rămâne în regim de serviciu universal, la prețuri mult mai mari decât cele din zona concurențială. Ulterior, unii furnizori, precum

Electrica, au început să trimită oferte concurențiale, dar fără să prezinte prețul final, ceea ce pune consumatorul în imposibilitatea de a lua o decizie clară.

- ANRE are prin lege rol de informare și protecție a consumatorilor. Scrie pe site-ul lor acest lucru. Ce a făcut ANRE? Cu foarte mare greutate și la insistențele presei, a publicat pe la mijlocul lui decembrie câteva recomandări. Tot atunci a actualizat comparatorul de prețuri. Până atunci, comparatorul era absolut inutil. Cu toate că susține faptul că nu are obligația și posibilitatea de a informa direct consumatorii, ANRE a făcut, zilele acestea, după ce scandalul a luat amploare, o cerere la Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) pentru difuzarea în regim de campanie de interes public a unor spoturi audio și video referitoare la liberalizarea pieței de energie electrică. Acest lucru putea să-l facă și înainte.

4. Zoltan Nagy-Bege spune că este ilegal ca ANRE să intervină pe piață. Însă, o problemă de concurență este și întâlnirea în secret, cu furnizorii de ultimă instanță, pentru a elabora un proiect de ordin care i-ar putea favoriza în fața altor furnizori. HotNews.ro a arătat cum a fost elaborat un proiect de ordin în întâlniri doar cu acești furnizori, nu și cu reprezentanții altor firme sau cu cei ai consumatorilor. Așa a apărut proiectul de ordin care prevede că vei fi compensat cu diferența dintre prețul serviciului universal și cel de pe piața liberă, doar cu condiția să închei contract până în 31 martie, cu furnizorul de ultimă instanță la care te afli. Ulterior, după o serie de controverse, acest proiect de ordin a fost înlocuit cu acela care prevede posibilitatea (nu obligativitatea) ca furnizorii să acorde niște discounturi. Dar, așa cum a mai arătat HotNews.ro, acest ordin favorizează din nou marii furnizori, mai ales că aceste discounturi pot fi înșelătoare.

- **Intră pe [comparatorul de prețuri](#) pentru a selecta oferta cea mai bună**

Prin aceste așa-zise reduceri prevăzute în legislație, furnizorii de ultimă instanță ar putea fi puși în avantaj concurențial față de ceilalți furnizori. Se va induce consumatorului ideea că rămânerea la furnizorii de ultimă instanță ar însemna facturi mai mici, chiar dacă nu asta va fi realitatea. Acele reduceri pot fi chiar mai puțin avantajoase decât prețul oferit de alt furnizor.

Până la urmă pentru un consumator din serviciul universal cea mai bună variantă rămâne în continuare semnarea unui contract concurențial, fie cu actualul furnizor, fie cu altul care are oferte mult mai bine. Încheierea unui contract cu un alt furnizor ar putea fi mai avantajoasă decât varianta primirii unei reduceri în serviciul universal. Ar putea fi o diferență chiar de 10 lei pentru un consum de 100 kWh/ lună.